

SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ SEKÄ ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ VUODELTA 2022

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt 20.11.2018 hallintosäännössä edellytetyn kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on valvonut, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on toiminut kaupunginvaltuuston (Khs 30.1.2019, § 29) hyväksymän Helsingin kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -asiakirjan, vahvistetun talousarvion, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden, eettisten periaatteiden (Khs 28.10.2019, §722) sekä hyväksymänsä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen mukaisesti ja ohjannut sen toimintaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimeenpanon valvonnasta. Toimialan johto vastaa siitä, että sisäisen valvonnan vastuut on asianmukaisesti määritelty ja viestitty henkilöstölle. Johdon vastuulla on myös huolehtia siitä, että esimiehet ovat ammattitaitoisia ja toimivat lakien, säädösten ja kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Esihenkilöiden vastuulla on huolehtia siitä, että lakeja, säädöksiä ja kaupungin ohjeita noudatetaan käytännössä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta koordinoidaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hallinnon talous- ja suunnittelupalveluissa. Talous- ja suunnittelupalvelujen suunnittelupäällikkö ja riskienhallinnan asiantuntija vastaavat toimialan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan koordinaatiosta lautakunnan hyväksymän riskienhallinnan kuvauksen ja muiden kaupungin ja toimialan linjausten mukaisesti. Lisäksi he vastaavat riskienhallintaan liittyvästä tuesta toimialan johdolle sekä toimialan riskienhallinnan kuvauksen ja muiden riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien suunnitelmien, ohjeiden ja analyysien valmistelusta.

Toimialan riskit kartoitetaan neljännesvuosittain. Tunnistetuille riskeille nimetään omistajat ja päätetään siitä, miten riskeihin vastataan ja miten niiden kehitystä seurataan. Riskien omistajien vastuulla on riskin hallintatoimenpiteiden laatiminen ja niiden toteutumisen seuranta. Riskien, hallintatoimenpiteiden ja sisäisen valvonnan seurannassa hyödynnetään enenevässä määrin kaupunkitasoista riskienhallintaohjelmistoa ja ohjelmiston käyttöönottoa jatketaan vuonna 2023. Toimialalla on vuodesta 2022 alkaen järjestetty tilanneraportointipäivät, jossa toimialan johdolle raportoidaan keskeinen toimintaan ja talouteen liittyvä tieto. Riskit raportoidaan osana tätä kokonaisuutta tilanneraportointipäivillä toimialajohdolle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen arviointi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on arvioinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, toimeenpanoa ja toimivuutta toimialan tasolla. Arviointi perustuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kypsyysarvioon.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytila arvioidaan hyväksi asteikolla hyvä/tyytyttävä/parannusta vaativa.

Toteutuneet merkittävät riskit

Toimialan merkittävin toteutunut riski on henkilöstön saatavuuspula. Henkilöstön saatavuushaasteet ovat jatkuneet vuoden 2022 aikana, vaikka lukuisia toimenpiteitä on toteutettu henkilöstön saatavuuden takaamiseksi. Toimialan toimintoja on jouduttu järjestämään uudelleen ja henkilöstöjärjestelyjä on tehty lakisääteisten palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi. Erityisesti varhaiskasvatuksen kasvatus- ja hoitohenkilöstön, erityisopettajien ja opiskelijahuollon psykologien saatavuus on vaikeaa. Henkilöstön saatavuusongelmien ennakoidaan jatkuvan myös tulevaisuudessa.

Toimialan muut merkittävät toteutuneet riskit ovat uuden HR-tietojärjestelmän toimimattomuus, ja Ukrainan sodan seurauksena noussut kustannustaso.

Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Uuden henkilöstön heikko saatavuus ja nykyisen henkilöstön hyvinvoinnin heikkeneminen ovat merkittäviä riskitekijöitä. Henkilöstöpula ja henkilöstön kuormittuminen vaikeuttavat kasvatuksen ja koulutuksen palveluiden tuottamista ja strategisten sekä toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista.

Alueellisen segregaaation kasvu tuottaa haasteen koulujen yhdenvertaiselle kehitykselle. Alueiden sekä koulujen leimautumisesta voi syntyä mainehaittoja ja vetovoimaisuuden laskua.

Koronakriisin aiheuttama opiskelijoiden oppimisvaje ja hyvinvointivaje ja mielenterveyshaasteiden kasvu yhdessä alueiden erilaistumiskehityksen kanssa muodostavat haasteen sekä henkilöstön, että oppijoiden hyvinvoinnille ja turvallisuudelle.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa vaikeuttaa asiakasmäärän, erityisesti valmistavan opetuksen tarpeiden ja palvelutilojen tarpeen arviointia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ja kehittäminen

Toimialan riskienhallinnan työkaluja uudistetaan ja riskienhallintaohjelmiston käyttöönottoa jatketaan vuonna 2023. Riskien seurannasta kehitetään jatkuvampaa riskienhallintaohjelmiston myötä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointia kehitetään osana toimialan raportointipäivän kokonaisuutta.